

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 242/2024-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED],

[REDACTED],
zastúpeného advokátom JUDr. Tiborom Šulákom, Nám. Dr. M. Thege Konkolyho 3, Hurbanovo, proti postupu Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 2Nt/5/2023 a uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4Tos/100/2023 z 21. decembra 2023, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. marca 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2Nt/5/2023 a uznesením krajského súdu sp. zn. 4Tos/100/2023 z 21. decembra 2023, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie krajského súdu a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľ si uplatňuje aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Na základe uzavretej dohody o vine a treste s prokurátorom Okresnej prokuratúry Komárno a následného schválenia tejto dohody okresným súdom (rozsudkom č. k. 3T/13/2022-232 zo 17. februára 2022) bol sťažovateľ uznaný vinným pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 8 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia s minimálnym stupňom stráženia. Sťažovateľ neskôr požiadal okresný súd o obnovu konania v už uvedenej trestnej veci, pričom

argumentoval tým, že jeho družka a priateľ navštívili po jeho odsúdení jednu zo svedkýň ([REDACTED]), ktoré v predmetnej trestnej veci vypovedali proti sťažovateľovi, a bez jej vedomia nahrali rozhovor, ktorý sa týkal sťažovateľovho prípadu. Z prepisu tohto rozhovoru podľa sťažovateľa vyplývalo, že trestný čin, za ktorý bol odsúdený, nespáchal. Okresný súd ale uznesením sp. zn. 2Nt/5/2023 z 26. októbra 2023 tento jeho návrh na obnovu konania zamietol a po podaní sťažnosti sťažovateľom túto jeho sťažnosť krajský súd zamietol napadnutým uznesením.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namietal, že nelegálnou nahrávkou, ktorú vyhotovili jeho družka a priateľ po jeho odsúdení, sa mali súdy rozhodujúce o jeho návrhu na obnovu konania zaoberať extenzívnejšie. Konkrétne sa mali zaoberať odchýlkami vo výpovedi predmetnej svedkyne v prípravnom (pôvodnom) konaní a nelegálnej nahrávke, ktorú predložil sťažovateľ. To, že okresný súd rozhodujúci o jeho návrhu na obnovu konania na verejnom zasadnutí vypočul túto svedkyňu a uveril jej, keď zotrvala na svojej pôvodnej výpovedi z prípravného konania, bol podľa sťažovateľa nesprávny postup. Podľa sťažovateľa bola výpoveď predmetnej svedkyne hlavným dôkazom proti nemu a súdy mali podľa zásady proporcionality rozhodovať spravodlivo, t. j. v jeho prospech, a to aj napriek priznaniu samotného sťažovateľa v pôvodnom konaní.

4. Ďalej vo svojej ústavnej sťažnosti argumentuje, že pri svojom vypočutí zotrvala svedkyňa na svojej pôvodnej výpovedi zo strachu, že ak by vypovedala v prospech sťažovateľa, sama by si privodila trestné stíhanie. Toto sťažovateľ vyvodil z okolnosti, že na prvom verejnom zasadnutí 31. augusta 2023 táto svedkyňa odmietla vypovedať s tým, že sa potrebuje poradiť s advokátom, a na ďalšom verejnom zasadnutí 26. októbra 2023 už zotrvala na svojej pôvodnej výpovedi a zároveň spochybnila okolnosti vyhotovenia nelegálnej nahrávky, o ktorú oprel sťažovateľ svoj návrh na obnovu konania.

5. Sťažovateľ sa preto domnieva, že najprv okresný súd svojím postupom a následne aj krajský súd napadnutím uznesením porušili jeho právo na prístup k súdu a jeho právo na spravodlivý súdny proces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie sťažovateľom označených článkov ústavy (čl. 46 ods. 1 ústavy, pod ktorý sťažovateľ podriadil svoje právo na prístup k súdu) a dohovoru (čl. 6 ods. 1 a právo na spravodlivý proces) napadnutým postupom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu.

7. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

III.1. K napadnutému postupu okresného súdu:

8. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti pomerne neprehľadne napádal iba postup okresného súdu bez toho, aby napádal jeho konečné rozhodnutie (na rozdiel od krajského súdu, pri ktorom žiadal zrušiť aj napadnuté uznesenie, ktoré vydal krajský súd, hoci formálne tiež napádal iba jeho postup, resp. konanie, pozn.).

9. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

10. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

11. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že uznesenie okresného súdu, ktorým bolo ukončené sťažovateľom napádané konanie pred okresným súdom, bolo predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľom podanej sťažnosti. Konanie o tejto sťažnosti bolo skončené napadnutým uznesením krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv okresným súdom je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom okresným súdom. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

III.2. K napadnutému uzneseniu krajského súdu:

12. Sťažovateľ napadnutému uzneseniu krajského súdu a konaniu, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, vyčítal najmä to, že krajský súd zotrval na záveroch okresného súdu, pričom neprihliadol na sťažovateľom prednesené argumenty, resp. sa nestotožnil s jeho výkladom o následkoch nelegálnej nahrávky, ktorú predložil sťažovateľ v rámci svojho návrhu na obnovu konania.

13. Vo vzťahu k týmto námietkam týkajúcim sa doplneného nového dôkazu – nelegálnej nahrávky, ktoré boli totožné v návrhu na obnovu konania, ako aj v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, krajský súd v napadnutom uznesení uviedol, že odsúdený sa k spáchaniu skutku jednoznačne priznal a svoju vinu uznal už v prípravnom konaní, následne svoje priznanie potvrdil i odpoveďami na otázky kladené mu prokurátorom, ako i sudcom pri schvaľovaní dohody o vine a treste a taktiež súhlasil i s náhradou škody poškodenej, výšku škody vôbec nenamietal. Svedkyňa [REDACTED] na verejnom zasadnutí súdu prvého stupňa po poučení sudcom dokonca dvakrát i napriek prehratej nahrávke zotrvala na svojej usvedčujúcej výpovedi z prípravného konania, ktorá korešpondovala s ďalšími vykonanými dôkazmi v pôvodnom konaní. Z uvedeného krajský súd vyvodil, že nebola zistená existencia takých nových skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a s dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine odsúdeného alebo na ktoré by pôvodne uložený trest odsúdeného bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu.

14. Ústavný súd, preskúmajúc rozhodnutie krajského súdu a postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, konštatuje, že vo všeobecnom ponímaní inštitút obnovy konania predstavuje zásah do právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím vo veci, keďže umožňuje príslušnému orgánu verejnej moci znovu konať a rozhodovať vo veciach, ktoré už boli právoplatne rozsúdené. Obnova konania slúži predovšetkým na nápravu nesprávnych skutkových zistení na základe nových skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov, ktoré nebolo možné v pôvodnom konaní použiť (II. ÚS 161/2012, IV. ÚS 578/2020). Obnova konania ako mimoriadny opravný prostriedok v rámci súdneho procesu dovoľuje zasiahnuť do už právoplatne skončených vecí, prelamuje princíp právnej istoty na účely učiniť zadosť dobrému a spravodlivému (*boni et aequi*) rozhodnutiu, teda učiniť zadosť všeobecnému záujmu na zákonnosti a ústavnosti rozhodnutí všeobecných súdov a predovšetkým (v užšom a primárnom zmysle) záujmu účastníkov konania na tom, aby ich vec (ich práva a povinnosti) bola spravodlivo posúdená a rozhodnutá nezávislým a nestranným súdom (všeobecne k vzťahu právnej istoty založenej právoplatným rozhodnutím a princípu spravodlivého rozhodovania pozri II. ÚS 73/2015, body 42 – 45).

15. V trestnom práve, v užšom zmysle v trestnom konaní, pri rozhodovaní všeobecných súdov o vine a treste páchatel'ov trestných činov ide pri obnove konania o prelomenie právnej istoty [tá tu vystupuje vo forme subjektívnej právnej istoty obvineného, ale aj forme objektívnej, a to ako konečné objasnenie spáchaného trestného činu, páchatel'a trestného činu, dokázanie viny a potrestanie páchatel'a tak, aby bol naplnený účel trestného konania (objasňovanie spáchaných trestných činov a páchatel'ov týchto trestných činov) a účel trestu (individuálna a generálna prevencia, ochranná funkcia a represívna funkcia)] na účely riadneho a spravodlivého zistenia a posúdenia naplnenia skutkovej podstaty trestného činu a uloženia primeraného (spravodlivého) trestu pri konkrétnom spáchaní trestného činu konkrétnym páchatel'om (IV. ÚS 395/2022). Dôraz

na riadne a spravodlivé zistenie spáchania trestného činu páchatel'ov trestného činu a uloženie trestu je v prípade ukladania trestu odňatia slobody o to pálčivejši, že ide o jeden z najzávažnejších zásahov verejnej moci do (osobnej) slobody jednotlivca (II. ÚS 111/2015). V tomto kontexte môže obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom, viesť až k odstráneniu prípadných justičných omylov (III. ÚS 406/2014).

16. V konaní o povolenie obnovy konania (*iudicium rescindens*) podľa Trestného poriadku príslušný všeobecný súd nepreskúmava zákonnosť a odôvodnenosť pôvodného rozhodnutia, ale posudzuje otázku, či nové skutočnosti alebo dôkazy skôr neznáme v spojení s dôkazmi už vykonanými môžu odôvodniť iné rozhodnutie vo veci, než ktoré bolo skôr vydané. Rovnako tak nie je účelom konania o povolenie obnovy konania posudzovať vinu odsúdeného (III. ÚS 406/2014, II. ÚS 111/2015, IV. ÚS 395/2022).

17. Konanie o povolenie obnovy konania pozostáva zo skúmania prípustnosti návrhu a skúmania odôvodnenosti návrhu. Súd tak najskôr skúma formálne náležitosti návrhu na povolenie obnovy konania (§ 399 ods. 1 Trestného poriadku), ďalej sa musí zaoberať tým, či navrhovateľ vo svojom návrhu tvrdí Trestným poriadkom predpokladané/predvídané dôvody na povolenie obnovy konania, a konečne skúma odôvodnenosť návrhu, t. j. či sú uvádzané skutočnosti a dôkazy spôsobilé na to, aby bolo v obnovenom konaní možné dosiahnuť iné rozhodnutie vo veci (§ 394 Trestného poriadku; II. ÚS 111/2015).

18. Pri posudzovaní odôvodnenosti návrhu na povolenie obnovy konania príslušný súd skúma, či sú navrhovateľom označené nové skutočnosti alebo dôkazy spôsobilé zabezpečiť mu v obnovenom konaní priaznivejšie rozhodnutie. Potenciál takto novo predkladaných skutočností alebo dôkazov nemožno hodnotiť izolovane, ale je potrebné ich hodnotiť vo vzťahu ku skutočnostiam a k dôkazom, na základe ktorých súd ustálil skutkové zistenia v pôvodnom konaní. Treba však zároveň zdôrazniť, že hodnotenie spôsobilosti týchto novo predkladaných skutočností alebo dôkazov sa má pohybovať v rovine pravdepodobnosti. Podmienkou na povolenie obnovy konania nie je absolútna istota, že novo tvrdené skutočnosti alebo dôkazy nepochybne povedú ku skutkovým zisteniam odlišným od pôvodného konania (III. ÚS 406/2014). Pre povolenie obnovy konania postačuje určitý stupeň pravdepodobnosti či dôvodný predpoklad možnej zmeny rozhodnutia o vine a treste [k tomu pozri aj zákonnú textáciu § 394 ods. 1 Trestného poriadku v slovnom spojení „skutočnosti alebo dôkazy... ktoré by mohli...“ (IV. ÚS 395/2022)].

19. Ústavný súd konštatuje, že závery krajského súdu sú úplne logické a zrozumiteľné a ústavný súd sa s nimi plne stotožňuje. Zároveň k sťažovateľovým námietkam dodáva, že jeho úvahy, ktoré v nich prezentoval (svedkyňa pred súdom klamala, aby nebola trestne stíhaná, ním predložená nelegálna nahrávka úplne zmenila dôkaznú situáciu v jeho prospech), nemajú relevantný podklad v komplexnom posúdení dôkaznej situácie. Ústavný súd tu odkazuje aj na vyjadrenie prokurátora k sťažovateľovmu návrhu na obnovu konania citované na tretej strane napadnutého uznesenia k okolnostiam vyhotovenia nahrávky, z ktorého vyplýva, že zo záznamu súkromného prejavu osoby ██████████ zachyteného bez jej vedomia a súhlasu a z obsahu samotnej nahrávky bolo zjavné, že svedkyňu bez pozvania vyhľadali v jej domácnosti družka a priateľ odsúdeného s cieľom ich vopred pripraveného rozhovoru bolo dostať zo svedkyne vyjadrenie, ktoré by pomohlo spochybníť vinu ich blízkej osoby. Rozhovor dominantne a zvýšeným hlasom moderoval ██████████, pričom on aj ██████████ viackrát zdôraznili, že chcú odsúdenému pomôcť, že odsúdený sedí nevinne

a skutok nespáchal, že svedkyňa má povedať, že poškodená [REDAKOVANÉ] sa jej vyhrážala. Prejavy svedkyne boli na nahrávke minimálne a submisívne, v rámci nich zopakovala aj niektoré časti vyvíňujúcich tvrdení opakovaných jej nechcenými návštevníkmi, z ktorých mohla mať právom strach. Prokurátor poukázal na skutočnosť, že po zákonom poučení pred sudcom svedkyňa [REDAKOVANÉ] naďalej trvala na svojej usvedčujúcej výpovedi z pôvodného prípravného konania a spôsob vyhotovenia nahrávky spochybnila s tým, že hovorila pod tlakom. Ústavný súd tiež konštatuje, že samotná výpoveď svedkyne [REDAKOVANÉ] nebola považovaná za hlavný dôkaz proti sťažovateľovi, ako to naznačoval vo svojej ústavnej sťažnosti, pretože táto bola doplňujúcim svedectvom popri svedectve samotnej poškodenej (a navyše sťažovateľom priznaní, pozn.). Ani samotná okolnosť, že svedkyňa [REDAKOVANÉ] vypovedala (na verejnom zasadnutí v konaní o povolení obnovy konania, pozn.) až po tom, čo sa poradila so svojím advokátom, nemôže byť dôkazom o tom, že by pred súdom klamala. Porada s advokátom je v predmetnej situácii rozumným postupom, ktorý nemôže byť prezentovaný ako „dôkaz“ proti osobe, ktorá pomoc advokáta vyhľadá, ako o tom špekuloval vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ.

20. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

21. S poukazom na už uvedené je zrejmé, že okresný súd v rámci konania o povolení obnovy konania vykonal sťažovateľom predložený dôkaz (čo bolo zrejmé aj z kontextu rozhodnutia krajského súdu), čo sa týka tohto dôkazu, vypočul relevantných svedkov a na základe logického vyhodnotenia dôkaznej situácie obnovu konania správne nepovolil, keďže nové skutočnosti alebo dôkazy skôr neznáme v spojení s dôkazmi už vykonanými nemohli odôvodniť iné rozhodnutie vo veci, než ktoré bolo skôr vydané. Krajský súd následne konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia (predovšetkým § 394 ods. 1 a § 399 ods. 2 Trestného poriadku, pozn.) podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné (m. m. IV. ÚS 395/2022). Reagujúc na námietky sťažovateľa v napadnutom uznesení z hľadiska svojej vyslovenej právnej argumentácie, postačujúcim a zrozumiteľným, ako aj ústavne súladným spôsobom tak zdôvodnil, prečo nepovažoval sťažovateľom predstretú argumentáciu za spôsobilú na rozhodnutie o obnove konania. Sťažnosť sťažovateľa zamietol s konštatovaním, že obnova konania smerovala k náprave skutkových, a nie zákonných pochybení s cieľom sťažovateľa spochybníť výpoveď svedkyne [REDAKOVANÉ] predložením nelegálnej nahrávky na účely jeho vyvinenia. Samotná okolnosť, že sťažovateľ nie je spokojný s výsledkom, nemôže predstavovať porušenie jeho práva na prístup k súdu a ani jeho práva na spravodlivý proces.

22. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a sťažovateľom označenými článkami ústavy a dohovoru ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu